

Verkhovnoi Rady Ukrainy z prav liudyny / N. I. Karpachova; Upravnozheniy Verkhovnoi Rady Ukrainy z prav liudyny. – K.: Ombudsman Ukrainy, 2003. – 190 s.

18. Yevropeiska mihratsiia v tsyfrakh ta uzahalenniakh // Dzerkalo tyzhnia. – 3 zhovtnia 2008. – №37.

19. Tematychna dopovid ekspertiv Rady Yevropy do 8-moi Yevropeiskoi konferentsii ministriv u spravakh mihratsii [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://8emc.mvc-expo.com.ua/img/zstored/File/Issue_paper_en.pdf

20. Klymko-Overchenko Yu. Polityka Yevropeiskoho Soiuzu u Chornomorskomu rehioni: zusyillia po protydii nelehalnii mihratsii / Yu. Klymko-Overchenko // Predstavnytstvo Fondu Konrada Adenauera v Ukraini. Seriia «Politychna osvita». – 2009. – №13. – 32 s. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: www.kas.de/Ukraine

Kasianova M. M., PhD, Associate Professor at the Department of International Relations and Foreign Policy of Donetsk National University (Ukraine, Vinnytsia), the doctoral student of National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), k.marina81@rambler.ru

Illegal migration of Ukrainian citizens in the countries of Eastern Europe (end of XX – beginning of XXI century)

The paper investigated and analyzed migration illegal migration of Ukrainian citizens in the countries of Eastern Europe late XX – early XXI century. In forming the political activities of these countries plays an important role the need to identify the degree of influence of illegal migration on the state of national security of each, as well as the need to coordinate efforts to develop international and national legal norms, which would allow reliably to prevent illegal migration by harmonizing the approaches of all States to the modernization and optimization of the ways of overcoming this dangerous phenomenon.

In order to regulate and keep under control migration, in particular irregular in its form, the Eastern European countries should develop and adhere to uniform requirements and norms of behavior of subjects in this area. Therefore, the author proposed specific steps to regulate illegal migration.

Keywords: migration, illegal migration, illegal migration.

Касьянова М. Н., кандидат исторических наук, доцент, доцент кафедры международных отношений и внешней политики Донецкого национального университета (Украина, Винница), докторант Киевского национального педагогического университета им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), k.marina81@rambler.ru

Незаконная миграция украинцев в страны Восточной Европы (конец XX – начало XXI ст.)

Исследованы и проанализированы миграционные процессы незаконной миграции украинцев в страны Восточной Европы конца XX – начало XXI ст. В формировании политической деятельности этих стран заметную роль играет необходимость выявления степени влияния незаконных миграционных процессов на состояние национальной безопасности каждой, а также потребность в координации усилий по выработке таких международных и национальных правовых норм, которые бы позволили надежно предотвратить незаконную миграцию путем согласования подходов всех государств к модернизации и оптимизации средств преодоления этого опасного явления.

Для того, чтобы регулировать и контролировать процессы миграции, особенно незаконную ее форму, странам Восточной Европы следует выработать и придерживаться единых требований и норм поведения субъектов в этой сфере. Поэтому автором были предложены конкретные шаги по регулированию незаконной миграции.

Ключевые слова: миграция, незаконная миграция, незаконная миграция.

* * *

УДК 327(73:477)

Манчуленко О. Г.,
аспірантка кафедри міжнародних відносин, Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича (Україна, Чернівці), manchulenko.senny79@gmail.com

УКРАЇНА В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США: АСПЕКТИ ФІНАНСОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Розглядається становлення двосторонніх відносин між Україною та США, місце України в зовнішній політиці США, довготривале партнерство та активізація співробітництва США з Україною в сфері безпеки та оборони протягом останніх двох років. Мета наукової розвідки – проаналізувати особливості та причини зростання зацікавленості США до України, особливо у світлі сучасних подій. Автор характеризує активізацію двостороннього

співробітництва через призму подій, які відбулися протягом останніх двох років: анексія Автономної республіки Крим, окупація частин Донецької та Луганської областей. Також аналізується характерне зростання військової-технічної кооперації та зростання фінансової допомоги, особливо у безпековому секторі. Автор аналізує залежність подальших перспектив України в зовнішній політиці США від ефективності впровадження реформ та виконання взятих на себе зобов'язань.

Ключові слова: зовнішня політика, стратегічне партнерство, конфлікт, Консолідований закон про бюджетні асигнування, міністерство оборони, технічна допомога, США, Україна.

Президентські повноваження Віктора Януковича достроково завершилися у зв'язку із прийняттям 22 лютого 2014 р. Верховною Радою України постанови «Про самоусунення Президента України від виконання конституційних повноважень та призначення позачергових виборів Президента України». Це було спричинено довготривалими протестами, поштовою до яких стала відмова підписати «Угоду про асоціацію» із ЄС. Для стабілізації ситуації був обраний новий уряд, що мав рішучі наміри підняти на новий рівень відносини із ЄС та США. Подальші події після Революції Гідності – анексія Криму та окупація частини Донецької та Луганської областей, спричинили зайняття Україною однієї з топ позицій в зовнішній та безпековій політиці США. Про це свідчить як надання прямої фінансової допомоги, так і кредитні гарантії, необхідні для проведення ключових реформ та зміцнення сектору безпеки. Була отримана гуманітарна допомога для внутрішньопереміщених осіб. Сполучені Штати рішуче засудили анексію Росією Криму та її вторгнення в Східну Україну і, разом з ЄС, ввели та посилюють санкції проти російських громадян і ключових компаній.

Проте все вищезазначене свідчить, що зацікавленість США в Україні, аж ніяк не продиктована життєво-важливими інтересами, а тільки тими кризовими явищами, які ми спостерігаємо протягом двох останніх років. Тому, в разі повного завершення чи замороження ситуації хоча б на Сході України або невдачі проведення обіцяних реформ, офіційний Київ не зможе й надалі розраховувати на топ позиції в зовнішній політиці США. Зважаючи на провідну роль США в забезпеченні стабільності та безпеки нашої держави, тема даної наукової розвідки є досить актуальною.

Метою статті є аналіз позиції України в зовнішній політиці США. Поставлена мета зумовлює вирішення наступних завдань: проаналізувати двосторонні відносини України та США протягом останніх двох років; охарактеризувати місце України в зовнішній політиці США; проаналізувати військово-фінансову допомогу США, надану протягом останніх двох років.

Тема дослідження за актуальністю займає одне з провідних місць у контексті аналізу зовнішньої політики США та місця в ній України. Про це засвідчує і та кількість робіт американських дослідників та аналітиків, присвячених даній проблематиці. Зокрема, можна виділити дослідження С. Сестановіча, В. Мореллі, Х. Брандса, К. Д'юєка, А. Гетьманчук, І. Мединського, а також нормативні документи, такі як Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, Хартія про стратегічне партнерство між Україною та США.

Активізація двостороннього співробітництва та зростання ролі України в зовнішній політиці США відбулися на тлі розгортання воєнного конфлікту на території України. У зв'язку із останніми подіями, які розпочиналися як українська криза, а зараз вивели Росію

в ранг однієї з основних загроз безпеці США, останні почали приділяти більше уваги українському питанню.

Правовим підґрунтям змін, які відбулися після Революції Гідності, стали президентські, парламентські та місцеві вибори, які відповідали всім міжнародним стандартам та продемонстрували міжнародній спільноті, в тому числі, США, що Україну можна розглядати як партнера.

У зв'язку із динамікою розгортання конфлікту, реакція США проявляється у трьох напрямках: (1) зміцнення українського уряду; (2) підтвердження підтримки союзників по НАТО; і (3) запровадження санкцій щодо Росії з метою сприяння змін в російській політиці [7]. Ці напрямки були окреслені колишнім послом США в Україні Стівеном Пайфером в 2014 р. і відтоді вони практично не зазнали змін, за винятком розширень та уточнень. Також, упродовж двох років, окремим пунктом слід виокремити співпрацю в сфері безпеки та оборони, яка розвивається в багатьох напрямках, зокрема, у сферах, пов'язаних з фінансовою та технічною допомогою, спільними навчаннями, нелетальним озброєнням тощо. Незважаючи на активізацію співробітництва, слід зазначити, що основною причиною залишається конфлікт, який розгорнувся на території України, а російська агресія, в свою чергу, переважно не вважається прямою екзистенційною загрозою для США, окрім загрози, яку вона представляє для європейської безпекової архітектури [12].

У «Хартії про стратегічне партнерство між Україною та США», підписаній 19 грудня 2008 р., чітко зафіксовано: «співробітництво між двома демократичними державами ґрунтується на спільних цінностях та інтересах» [16].

Однак наразі спільні цінності проартикульовані в двосторонньому діалозі значно чіткіше, ніж спільні інтереси. Вашингтон і Київ практично досягнули межі у тому, що стосується політичної риторики, зустрічей на вищому рівні та важливих символів [1]. Для реалізації стратегічного партнерства, зазначеного у Хартії, потрібно чітко сформулювати також реалістичні інтереси обох сторін на коротку, середньострокову та довгострокову перспективу, щоб ідентифікувати точки дотику й зосередитись саме на них. Інакше українсько-американське партнерство доцільніше буде кваліфікувати як патронаж [12].

В цьому контексті слід згадати заяву Президента США Барака Обами, про те, що національний інтерес США «бачити як український народ сам зможе визначити свою власну долю» [8]. Сполучені Штати і наші союзники готові допомогти Україні в повній мірі реалізувати потенціал. Проте, не слід сподіватися на те, що підтримка виходитиме за зазначені межі, особливо без належної відданості України зобов'язанням.

Дуже важливо розуміти, що навіть незважаючи на зростання зацікавленості США Україною, остання протягом довгого періоду розглядалася лише через призму відносин із РФ та в більш широкому геополітичному контексті, на базі чого у США сформульовано два ключові інтереси щодо України. В основі першого і базового інтересу щодо України перебуває не безпосередньо Україна. Базовий інтерес США – це принцип «Європи цілісної, вільної і в мирі» (Europe whole, free and at peace), а Україна наразі є важливим елементом до реалізації цього принципу. Україна важлива для США тому, що європейська безпека важлива. Другий інтерес – Україна як модель

успішного реформування та демократичного розвитку для інших країн регіону, включно з Росією. Тобто, йдеться теж не лише про Україну, а про регіональний вимір, у якому Україна є надзвичайно важливим елементом [12].

Для кращого розуміння україно-американських відносин, слід звернутися до процесу їх започаткування. США встановили дипломатичні відносини з Україною в 1991 році, після розпаду СРСР та здобуття незалежності. Політика США була і залишається зосереджена на зміцненні демократичної, процвітаючої держави і на допомозі Україні тісніше інтегруватися в Європу та євроатлантичні структури. Одним із ключових документів, що визначає та виводить на новий рівень двосторонні відносини є «Хартія про стратегічне партнерство» від 19 грудня 2008 р., в якій підкреслюється важливість двосторонніх відносин і розширення співпраці в галузі оборони, безпеки, економіки і торгівлі, енергетичної безпеки, демократії та культурного обміну. Між США і Україною також укладено двосторонній інвестиційний договір. Також діючою є Рада з торгівлі та інвестицій для співпраці в торговельно-інвестиційній сфері та для збільшення комерційних і інвестиційних можливостей шляхом виявлення і усунення перешкод для двосторонньої торгівлі [11].

Слід зазначити, що протягом більш ніж двох десятиліть, Україна є надійним міжнародним партнером Сполучених Штатів в сфері безпеки та оборони. Після розпаду СРСР, на території України розміщувався третій за величиною ядерний арсенал, в тому числі 1900 стратегічних ядерних боєголовок. Україна відмовилася від цього арсеналу, передавши ядерні боєголовки Росії [15].

Після падіння режиму Саддама Хусейна, Україна стала частиною коаліційних сил в Іраку. А в 2012 році вона доклала значних зусиль у виведенні зі своєї території останнього високозбагаченого урану в рамках міжнародних зусиль по консолідації запасів ядерного збройного високозбагаченого урану і плутонію з США на чолі [7].

В рамках угоди, за якою Україна відмовилася від свого ядерного потенціалу, Сполучені Штати, Великобританія і Росія підписали в 1994 році Будапештський меморандум, що містив гарантії поваги суверенітету і територіальної цілісності нашої держави, та забороняв використання або погрози застосування сили проти України [13]. Незаконне захоплення і приєднання Криму до Росії є грубим порушенням зобов'язань за цим документом, так само, як постійна підтримка Росією сепаратистів на сході України. Сполучені Штати і Великобританія повинні виконувати свої зобов'язання щодо підтримки України, здійснюючи тиск на Росію, щоб припинити дії, які порушують взяті Москвою на себе зобов'язання.

До активізації двосторонніх відносин, США також залишалися надійним фінансовим партнером України. Про це свідчать дані Управління торгового представника США, згідно з якими Україна знаходиться на 80-му місці за величиною торговельного обороту з \$ 2,2 млрд. в загальному обсязі торгівлі в 2014 р. Американський експорт в Україну включає вугілля, обладнання, транспортні засоби, сільськогосподарські продукти, морепродукти. Структура імпорту з України включає залізо і сталь, неорганічні хімічні речовини, нафту, літаки і сільськогосподарську продукцію [5].

З початком кризи в Україні наприкінці 2013 р., в центрі зусиль США стала підтримка зусиль України

з реформування та розширення співробітництва та інтеграції з Європейським Союзом. Сполучені Штати, у співпраці з ЄС і міжнародними фінансовими інститутами, надають фінансову і технічну допомогу Україні.

Сполучені Штати також надали військово-технічні засоби Україні, але відмовилися постачати зброю, побоюючись ескалації конфлікту з Росією і зменшити шанси на політичне врегулювання. Проте, президент Обама сказав в лютому 2015 р., що варіант надання Україні зброї залишається на порядку денному в адміністрації. Критичним моментом у двосторонніх відносинах залишається процес реформування в Україні на чому під час свого візиту наголосив віце-президент Джозеф Байден, зазначивши, що підтримка США фактично залежить від виконання взятих на себе зобов'язань [5].

Схожу заяву зробила і помічник Держсекретаря США Вікторія Нуланд, яка позитивно оцінила прогрес України у впровадженні реформ, але й водночас попередила офіційний Київ, що попереду ще багато завдань, які необхідно виконувати. Крім того, в квітні 2016 року, віце-президент США Джозеф Байден, вітаючи прем'єр-міністра Володимира Гройсмана у зв'язку з його обранням, підкреслив, що в ім'я збереження міжнародної підтримки України, нова команда повинна йти вперед за програмою реформ України [5].

Вслід за політичною підтримкою, США активно надавали фінансову допомогу. За даними Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) Україна отримала близько \$ 4 млрд. у якості допомоги протягом 1990–2012 рр. У зв'язку із кризою, яка почалася наприкінці 2013 року, Сполучені Штати зобов'язалися надати більш \$ 760 млн. на допомогу Україні, на додаток до \$ 2 млрд. кредитних гарантій. На додаток до вищезазначеного, США направили в Україну економічних і технічних консультантів, які співпрацюють із різними міністерствами [6].

Україна знаходиться серед найбільших отримувачів допомоги США. У нещодавно підписаному Консолідованому законі про бюджетні асигнування на 2016 р. вона отримує \$ 525 млн. у вигляді економічної допомоги, в тому числі і для кредитних гарантій, що на \$ 96 млн. більше, ніж обговорювалося спочатку, а також \$ 85 млн. у вигляді військової допомоги, що на \$ 42,5 млн. більше від першопочаткових виділених коштів. Додаткові \$ 50 млн. виділяються для регіональної воєнної допомоги, що на \$ 45 млн. більше, ніж вимагалось та \$ 250 млн. для летального і нелетального обладнання та підготовки українських сил безпеки [10].

У період із серпня 2014-го по вересень 2015 років Міністерство оборони США в рамках програми продажу озброєння іноземним державам видало чотири підряди американським компаніям на постачання озброєння Україні. Йдеться про надання радіосистем компанією Harris Corp., безпілотних літальних апаратів від компанії AeroVigilant, Inc., автомобілів «Хаммер» від компанії AM General та радіолокаційних радарів стеження від компанії Raytheon [14].

У процесі підготовки бюджету на 2017 р., адміністрація подала запит на включення \$ 192,4 млн. для економічних фондів підтримки (ESF) України, щоб продовжувати боротьбу з корупцією, реформу уряду, підтримку громадянського суспільства, а також інших демократичних ініціатив. Запит також включав \$ 2,9 млн. для Міжнародної військової освіти і підготовки і

\$ 42 млн. для Іноземного військового фінансування (FMF) допомоги Україні [3].

Технічна допомога США була спрямована на стабілізацію фінансового сектору; проведення реформ в сільськогосподарському секторі; поліпшення ділового клімату; підтримку конституційних реформ; зміцнення громадянського суспільства задля залучення і контролю процесу реформ; підтримки незалежних засобів масової інформації.

Допомога також має на меті підтримку України в процесі розробки законів і нормативних актів по боротьбі з корупцією, яка однією з найбільших проблем України. Технічна допомога також використовується для підвищення енергетичної безпеки, в тому числі за рахунок підвищення ефективності використання енергії. Крім того, Сполучені Штати надають гуманітарну допомогу Україні у співпраці з Верховним комісаром ООН у справах біженців та іншими міжнародними організаціями з метою підвищення спроможності України надавати допомогу внутрішньо переміщеним особам [5].

У своєму виступі перед Сенатом США у березні 2016 року помічник Держсекретаря США Вікторія Нуланд заявила, що «так як жодна реформа в Україні неможлива без безпеки, більше \$ 266 млн. з нашої підтримки були зосереджені в секторі безпеки, спрямовані на навчання близько 1200 солдатів і 750 співробітників української національної гвардії і надання: 130 НММВВ, 150 тепловізорів і 585 приладів нічного бачення, більш 300 захищених радіостанцій, 5 роботів із утилізації вибухонебезпечних боєприпасів, 20 контр-мінометних радарів, і понад 100 броньованих цивільних позашляховиків. У бюджеті 2016, ми плануємо навчити і озброїти ще більше представників прикордонної служби, військових і берегової охорони, щоб допомогти Україні забезпечити свій кордон, захистити і стримувати від атак в майбутньому, і реагувати на контрабанду» [6].

Також доцільно розглянути питання про надання протитанкової зброї та переносних ЗРК, особливо з урахуванням того, що Україна, на прохання США і НАТО, ліквідувала багато зі своїх переносних зенітно-ракетних комплексів, щоб уникнути їх викрадення і застосування терористами [7]. І, нарешті, військові США повинні продовжувати свою програму військових навчань, яка була частиною програми двостороннього військового співробітництва США–Україна протягом більше 15 років.

Все ще дискусійним та чутливим залишається питання постачання Україні летального озброєння, оскільки Президент США постійно наголошує на пріоритетності вирішення конфлікту дипломатичним шляхом. Проте, незважаючи на таку позицію, США все-таки збільшили військову допомогу Україні. На таке рішення вплинуло багато чинників, зокрема, постійне порушення режиму тиші та невиконання терористами Мінських домовленостей, тиск з боку Республіканської більшості в Конгресі та численні рекомендації експертів та аналітиків щодо доцільності надання летального оборонного озброєння.

Оскільки, в бюджеті Конгрес зарезервував 50 млн. доларів для надання Україні летального озброєння, це дозволяє Адміністрації постачати гранатомети, міномети, стрілецьку зброю [14]. Відкритим залишається питання чи буде використана ця можливість.

Це важливо не лише для виконання зобов'язань США за міжнародними угодами, але й для збереження довіри

до гарантій безпеки в майбутньому. Також допомога Україні має більш стратегічне значення, оскільки показує необхідність реагувати на виклик Росії європейській безпеці шляхом порушення нею фундаментального післявоєнного правила, згідно з яким, держави не повинні використовувати військову силу для зміни міжнародних кордонів.

Саме тому, з початку конфлікту США збільшили військову допомогу Україні та залишили можливість постачання летального озброєння з метою не розпалювання конфлікту, а задля стримування Росії від подальшої ескалації, шляхом демонстрації підтримки України. Українська армія, професійність та озброєння якої зростає, зможе стати вагомим чинником для деокупації території на сході України, так і повернення АР Крим і міста Севастополь.

Отже, варто зазначити, що двосторонні відносини між Україною та США мають довготривалу історію. Проте, лише події, які відбуваються в Україні, як частині європейського безпекового сектору, змусили США підняти на новий рівень відносини з Україною та почати приділяти набагато більше уваги українському питанню. Причини, які спонукали до підвищення зацікавленості з боку США не свідчать про наявність спільних стратегічних інтересів, які б довготривало підтримували на одному рівні місце України в зовнішній політиці США. Важливими аспектами, які впливатимуть в подальшому на позиції офіційного Києва в дискурсі зовнішньої політики Вашингтону, є питання конфлікту на сході та його статусу, можливість чергового перезавантаження у відносинах із Росією, питання європейської безпеки на порядку денному у новій адміністрації, спроможність України втілити реформи та виконати взяті на себе зобов'язання.

Питання надання Україні військової допомоги також прямо залежить від розгортання конфлікту та можливості Києва самостійно підтримувати безпеку власної держави. Останні роки продемонстрували активну як фінансову, так і технічну допомогу США, яка дозволила Україні стати одним із найбільших реципієнтів американської допомоги. Слід додати, що надання такого рівня допомоги потребує консолідації всього політичного істеблішменту: Конгресу, виконавчої гілки влади та Президента, що є безпрецедентним для України. Проте, знову ж таки, питання впровадження реформ та боротьби із корупцією є ключовим елементом подальшої співпраці та зростання рівня наданої допомоги.

Політичний аспект двосторонніх відносин був позначений подіями, які почали відбуватися наприкінці 2013 р. та отримали назву «Революція гідності», і продовжилися у зв'язку із необхідністю початку політичних переговорів по врегулюванню анексії Криму та конфлікту на сході України, який призвів до тимчасової окупації частин Донецької та Луганської областей. Проте і в цьому контексті слід зазначити, що політична підтримка прямо залежатиме від успіху України в процесі реформування та виконання взятих на себе зобов'язань.

Отже, причинами, які вплинули на зростання зацікавленості та уваги з боку США до України, стали проблеми, які знаходилися поза межами контролю України. Проте, саме офіційний Київ має наразі всі інструменти та засоби, які б забезпечили тільки зростання зацікавленості з боку США та продовження більш тісної співпраці.

Список використаних джерел

1. Are Ukraine and the U.S. allies or not? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://in.reuters.com/article/rojansky-ukraine-idINL1N0YY23820150612>.
2. Brands H. What Good Is Grand Strategy: Power and Purpose in American Statecraft from Harry S. Truman to George W. Bush / Hal Brands, 2014. – 288 p. – (1st edition).
3. Congressional Budget Justification [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.state.gov/documents/organization/236395.pdf>.
4. Dueck C. The Obama Doctrine: American Grand Strategy Today / Colin Dueck, 2015. – 336 p. – (1st edition).
5. Morelli V. Ukraine: Current Issues and U.S. Policy [Електронний ресурс] / Vincent L. Morelli. – Режим доступу: <https://www.fas.org/sgp/crs/row/RL33460.pdf>.
6. Nuland V. Testimony on Ukraine [Електронний ресурс] / Victoria Nuland. – Режим доступу: <http://www.state.gov/p/eur/rls/rm/2015/oct/248032.htm>.
7. Pifer S. Ukraine, Russia and the U.S. Policy Response [Електронний ресурс] / Steven Pifer. – Режим доступу: <http://www.brookings.edu/research/testimony/2014/06/05-ukraine-russia-us-policy-response-pifer>.
8. Rubin E. U.S. Foreign Policy Toward Ukraine [Електронний ресурс] / Eric Rubin. – Режим доступу: <http://www.state.gov/p/eur/rls/rm/2014/mar/223023.htm>.
9. Sestanovich S. Maximalist: America in the World from Truman to Obama / Stephen Sestanovich, 2014. – 416 p. – (1st edition).
10. Summary: Consolidated Appropriations Act, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.appropriations.senate.gov/news/minority/summary-consolidated-appropriations-act-of-2016>.
11. U.S. Relations With Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3211.htm>.
12. Гетьманчук А. Аудит зовнішньої політики: Україна–США [Електронний ресурс] / Альона Гетьманчук. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/0B7i_OSucRX5wakQ3VWdUejV0Vkk/view.
13. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_158.
14. Мединський І. Летальне озброєння США для України: механізми і наслідки [Електронний ресурс] / Іван Мединський. – 2016. – Режим доступу: http://iwp.org.ua/img/US_weapons_ukr.pdf.
15. Соглашение между Правительством Российской Федерации и Правительством Украины об утилизации ядерных боезарядов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/643_132.
16. Хартія про стратегічне партнерство між Україною та США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.state.gov/p/eur/rls/or/142231.htm>.

References

1. Are Ukraine and the U.S. allies or not? [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://in.reuters.com/article/rojansky-ukraine-idINL1N0YY23820150612>.
2. Brands H. What Good Is Grand Strategy: Power and Purpose in American Statecraft from Harry S. Truman to George W. Bush / Hal Brands, 2014. – 288 p. – (1st edition).
3. Congressional Budget Justification [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.state.gov/documents/organization/236395.pdf>.
4. Dueck C. The Obama Doctrine: American Grand Strategy Today / Colin Dueck, 2015. – 336 p. – (1st edition).
5. Morelli V. Ukraine: Current Issues and U.S. Policy [Elektronnyj resurs] / Vincent L. Morelli. – Rezhym dostupu: <https://www.fas.org/sgp/crs/row/RL33460.pdf>.
6. Nuland V. Testimony on Ukraine [Elektronnyj resurs] / Victoria Nuland. – Rezhym dostupu: <http://www.state.gov/p/eur/rls/rm/2015/oct/248032.htm>.
7. Pifer S. Ukraine, Russia and the U.S. Policy Response [Elektronnyj resurs] / Steven Pifer. – Rezhym dostupu: <http://www.brookings.edu/research/testimony/2014/06/05-ukraine-russia-us-policy-response-pifer>.

8. Rubin E. U.S. Foreign Policy Toward Ukraine [Elektronnyj resurs] / Eric Rubin. – Rezhym dostupu: <http://www.state.gov/p/eur/rls/rm/2014/mar/223023.htm>.

9. Sestanovich S. Maximalist: America in the World from Truman to Obama / Stephen Sestanovich, 2014. – 416 p. – (1st edition).

10. Summary: Consolidated Appropriations Act, 2016 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.appropriations.senate.gov/news/minority/summary-consolidated-appropriations-act-of-2016>

11. U.S. Relations With Ukraine [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3211.htm>.

12. Get'manchuk A. Audyt zovnishn'oi' polityky: Ukrai'na–SShA [Elektronnyj resurs] / AI'ona Get'manchuk. – Rezhym dostupu: https://drive.google.com/file/d/0B71_OSucRX5wakQ3VWdUejV0Vkk/view.

13. Memorandum pro garantii' bezpeky u zv'jazku z pryednannjam Ukrai'ny do Dogovoru pro nerozpozvsjudzhennja jadernoi' zbroi' [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_158.

14. Medyn'skyj I. Letal'ne ozbrojennja SShA dlja Ukrai'ny: mehanizmy i naslidky [Elektronnyj resurs] / Ivan Medyn'skyj. – 2016. – Rezhym dostupu: http://iwp.org.ua/img/US_weapons_ukr.pdf.

15. Soglaszenie mezhdu Pravitel'stvom Rossijskoj Federacii i Pravitel'stvom Ukrainy ob utilizacii jadernyh boezarjadov [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/643_132.

16. Hartija pro strategichne partnerstvo mizh Ukrai'noju ta SShA [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.state.gov/p/eur/rls/or/142231.htm>

Manchulenko O. G., Ph.D. student in Political Sciences, Department of International Relations, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine, Chernivtsi), manchulenko.senny79@gmail.com

Ukraine in U.S. foreign policy: aspects of financial and technical assistance

The article examines the establishment of diplomatic relations between Ukraine and the United States, its place in U.S. foreign policy, long-term partnership and the stimulation of security cooperation between the United States and Ukraine during the last two years. The purpose of the article is to analyze the features and reasons which provoked thus level of interest by the United States towards Ukraine due to recent events. The last two years were marked by such unprecedented acts condemned by international community and law, as annexation of Crimean peninsula, occupation of some parts of Donetsk and Lugansk regions, which helped to stimulate the bilateral cooperation between Ukraine and U.S. Also, the article discloses the development and improvement of military-technical cooperation and the increase of financial assistance, particularly in defence and military sectors. The author analyses the dependence of Ukrainian further perspectives in U.S. foreign policy from the effectiveness of reform implementation, as well as the fulfillment of assumed obligations.

Keywords: Foreign policy, strategic partnership, conflict, Consolidated appropriations act, department of defence, technical assistance, USA, Ukraine.

Манчуленко О. Г., аспирантка кафедри міжнародних відносин, Черновицький національний університет ім. Юрія Федьковича (Україна, Черновці), manchulenko.senny79@gmail.com

Україна во внешнеї політике США: аспекты финансово-технической помощи

Рассматривается становление двусторонних отношений между Украиной и США, место Украины во внешней политике США, долговременное партнерство и активизация сотрудничества США с Украиной в сфере безопасности и обороны в течение последних двух лет. Цель научного исследования – проанализировать особенности и причины роста заинтересованности США в Украине, особенно в свете современных событий. Автор характеризует активизацию двустороннего сотрудничества через призму событий, которые произошли в течение последних двух лет: аннексия Автономной республики Крым, оккупация частей Донецкой и Луганской областей. Также анализируется рост военной-технической кооперации и рост финансовой помощи, особенно в секторе безопасности. Акцентируется внимание на зависимости дальнейших перспектив места Украины во внешней политике США от эффективности реформ и выполнения взятых на себя обязательств.

Ключевые слова: внешняя политика, стратегическое партнерство, конфликт, Консолидированный закон о бюджетных ассигнованиях, министерство обороны, техническая помощь, США, Украина.

* * *

УДК 32.019.51

Мищенко А. Б.,

**кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин,
Факультет журналістики та міжнародних відносин,
Київський національний університет культури
та мистецтв (Україна, Київ),
mishenko.ab@gmail.com**

СУСПІЛЬНА ДОВІРА ЯК ГАРАНТІЯ ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМ В ПЕРІОД ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ

Трансформація держави передбачає проведення системних змін у соціально-політичній, культурній та фінансово-економічній сферах. Головною метою статті є аналіз впливу рівня довіри громадян до інститутів влади в певні періоди її функціонування. При використанні порівняльного та статистичного методів вдалося виявити суттєву відмінність рівня підтримки громадянами дій влади щодо проведення реформ в залежності від періоду та тривалості її перебування на ключових посадах в країні представників однієї ідеології, партії, політичної групи. У статті розглядаються основні чинники та виклики, які визначають важливість впровадження системних реформ в Україні як країни перехідного типу від авторитаризму до демократії. Було визначено, що ключовим аспектом у запровадженні структурних змін є період перебування на посаді певної політичної сили або партії, її однорідність або вміння консолідуватися з опосередкованими конкурентами, та рівень довіри громадян до основних інститутів влади.

Ключові слова: держава перехідного типу, довіра, міжнародна спільнота, реформа, трансформація.

Розвиток країни в перехідний період потребує більших зусиль та рішучості для формування довготривалої перспективи сталого розвитку країни. Тому виокремлення основних чинників, що дозволяють владі швидко та радикально змінити ту чи іншу сферу, викоринивши залишки радянських зразків управління, є вкрай важливим для подальшого становлення успішної України.

Разом з тим проводити такого типу зміни є можливим тільки маючи суттєву підтримку зі сторони громадян, що часто називають суспільною довірою або кредитом довіри, яким наділяються представники влади, отримавши перемогу на виборах. Більш гострим та актуальним це питання стає для суспільств, що трансформуються, адже автоматично потребує радикалізації кроків та дій влади, щоб здійснити певні зміни. З практичної точки зору – це можуть бути: прийняття нормативно-правових актів різними структурами влади, публічність заходів та інформаційно-пропагандистська робота з суспільством тощо.

Досить важливими залишаються невирішені питання оперативності та вчасності здійснення реформ саме в трансформаційних державах, що прямо впливає на настрої громадян та рівень їхньої довіри до чинної політичної влади. Відповідно, держава втрачає політичний потенціал як в середині країни, так і поза її межами, тобто в роботі з міжнародною спільнотою.

Варто підкреслити, що питання реформування є об'єктом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема Т. Парсон, Ю. Полунєєв, І. Пригожин, Г. Хакен розробили теоретичні основи моделювання соціальних та економічних реформ, намагаючись максимально охопити всі можливі фактори впливу на результат реалізації моделі. В. Баштанник [3], Ю. Ватуля [4], С. Кравченко [5], Н. Нижник намагались врахувати стан та перспективи безпосередньо українського реформування та його вплив на суспільні процеси в країні. Позитивним та одночасно й ризикованим в даному підході є вузька спеціалізація в одній галузі, що унеможливило детальний аналіз прямого впливу реформування певної сфери на інші та країну загалом. З іншого боку ряд